Ціна примірника 25 сотиків.

До число має 10 сторінок.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші в краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в загграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 8 (73) Львів, неділя 23 лютня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 400.687 і 154.130 — — Телефон 30—13

Зїзд наших мужів довіря в Журавні

Наша Редакція починає скликати місцеві зїзди мужів довіря „Народньої Справи“. Робить це в тій ціли, щоби запізнатися з своїми мужами довіря, як провідниками й заступниками передплатників, обговорити з ними спільні справи й взагалі затіснити з ними а через них і з передплатниками приязнь і звязки, а також, щоби мужам довіря дати нагоду запізнатися між собою й порадитися спільно, як поступати, щоби своїй ґазеті принести якнайбільшу користь та згуртувати якнайбільше передплатників і прихильників. Такі зїзди започатковано зїздом наших мужів довіря з Журавенщини (суд. повіт) а найбільшу заслугу в його зорґанізованню має наш прихильник Вп. Др. Шенкірик з Журавна. На зїзді був представник нашої Редакції. По обговоренню важних справ відносно праці мужів довіря і по вислуханню їх побажань відносно ґазети — мужі довіря спільно відфотоґрафувалися і цю знимку містимо. (Ч. 1. означений п. др. Шенкірик, а ч. 2. делеґат нашої Редакції п. І. Витвицький). — Тепер буде наша Редакція орґанізувати подібні зїзди на місцях також по инших повітах, про що в свій час будемо повідомлювати.

Останні вісти.

В Баличах Зарічних пов. Жидачів згоріла частина фільварку (стодоли зі збіжем). Шкода виносить до 30 тисяч. Підозрівають, що хтось підпалив.

У Львові 14. лютня розвязав комісар зїзд українських начальників і радних, на якім посол Ліщинський поучував, як домагатися затвердження буджету з позиціями на українські установи. Зїзд припинив комісар староства підчас промови посла, кажучи, що посол говорить проти влади.

До Москви тягнуть тисячі зубожілих московських селян, щоби шукати в місті порятунку. Більшовицька міліція не допускає їх до столиці і вміщує в бараках в Коломні, де колись були німецькі полонені.

Більшовицькі ґазети пишуть, що в 1919 році вбито на Україні і над Доном 10 тисяч комуністів. Вбивали їх найбільше українські селяне і донські козаки. Це є урядове обчислення.

В Варшаві нараджуються всякі комітети і комісії над загальною скрутою в Польщі. Найбільші ознаки скрути є: упадок промислу, велике безробіття і нужда на селі. Врадили, що треба здержати будову фабрик і инших таких підприємств, що ще не оплачуються і для яких треба робити закупи за границею. Для зубожілих рільників має Польський Банк призначити дальші заставові кредити до суми 50 мільйонів. Та що в першій мірі дістануть це польські рільники, в то нема сумніву.

—o—

Вирівнюйте залеглости!

Фабрики банкротують.

В понеділок 10. лютня проголосили ткацькі фабрики в Бельску і Бялій (всіх понад 20), що перестають працювати. Всіх робітників звільнили. В Лодзі збанкротувала велика фабрика сукна й полотна Розенблята. В цій фабриці працювало 3000 робітників. Тепер вони всі без роботи. Разом опинилося тепер нагло 10000 робітників без праці. Також державна фабрика азотових погноїв у Хожові зменшила виріб погноїв, бо люде замало замовляють. Розуміється, що як ціни на збіжа будуть дальше такі сам, то неодна фабрика погноїв збанкротує, бо селянин не має нині за що купувати штучні погної. Виплатиться їх купувати хіба під дорожчі промислові рослини.

МОРОЗИ І СНІГОВІЇ

Ґазети доносять, що в цілій Европі в останніх днях значно постуденіло. В Еспанії морози, яких і старі люди не памятають. Залізничий рух завмер, бо більшість залізничих доріг засипана снігом. Таке є і в Росії, Сибірі і Лотві.

МУЖІ ДОВІРЯ Народньої Справи!

Просимо всіх тих мужів довіря які досі не вирівнали належитости за побрані календарі і колядники щоби як найскорше вислали гроші бо довше ждати ми не є в силі.

Розвязки загадок з Календаря. — В слідуючім числі оголосимо вислід льосовання між тими, що до 1. лютня надіслали розвязки загадок з Календаря "Золотий Колос".

Коли буде льосовання нагород? — В слідуючім числі оголосимо точний речинець, коли відбудеться льосовання великих і малих нагород (премій) між тих передплатників, що до 31. січня надіслали річну або піврічну передплату.

385 запомог по 120 золотих

на суму 46·200 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 379 до 385-ої?

379. Якимишин Адам, Станин, пов. Радехів, корова впала 13-го грудня.

380. Якубовський Федь, Лисятичі пов. Стрий, корова впала 4-го січня.

381. Биньч Андрій, Вулька пов. Сянік, корова впала 28-го грудня 1929 р.

382. Бойчук Іван с. Василя, Камінне повіт Надвірна, корова впала 8-го лютня.

383. Стасишин Василь, с. Стеф. Мельнич пов. Журавно, корова впала 9-го лютня.

284. Боечко Адриян, Ґермаківка пов. Борщів, корова впала 13-го лютня.

385. Осташ Михайло, Стриганці пов. Товмач, корова впала 27-го жовтня.

Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

Кому не можемо признати запомоги?

Батіг Петро, продав корову на заріз, а в наших умовах виразно сказано, що коли хто корову продасть на заріз, то йому допомоги не признаємо.

ПОДЯКИ.

За отримані запомоги надіслали свої подяки ще слідуючі запомożені передплатники: Гриць Матійчук з Балинець, п. Коломия, Іван Шпарґала з Товстого пов. Заліщики, Іван Теплий з Соколова пов. Камінка струм., Михайло Зятик з Одрехови пов. Сянік, Іван Ю. Ханенко зі Свинюх пов. Кремянець, Вартоломей Коцюба, Тудоркович пов. Сокаль.

—o—

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

На самім початку появи „Народньої Справи" поставили ми умову, що в кождому селі, де є наші передплатники, повинні вони вибрати зпоміж себе **мужа довіря**. Обовязком мужа довіря є, передовсім дбати про поширення „Народної Справи", бути заступником всіх передплатників в свойому селі перед нашою редакцією, в разі якого випадку між худобиною стверджувати посвідки загибелі, розділювати поміж передплатників календарі і книжки, які видає і видаватиме „Народня Справа", а також допильновувати, щоби точно вплачували і відновлювали передплату.

Дотепер маємо 2.200 мужів довіря з наших сіл і міст. Около 1.000 місцевостей, де є наші передплатники, не вибрали ще мужів довіря. Тому ми вислали цього тижня відповідні друки на адресу одного передплатника в кождім селі з просьбою, щоби він занявся вибором мужа довіря. В який спосіб це зробити, написано докладно у висланім друку.

Тому звертаємося з просьбою до тих передплатників, на яких адреси ми вис али т[illegible]ки, щоби як найскорше постаралися о вибір мужа дов[illegible]я в свойо у селі. По виборі муж довіря одержить від нас леґітимацію і докладні інструкції (вказівки).

Редакція „Народньої Справи".

НОВИНКИ.

Календар на тиждень.

Лютень 23 — 28

23. Неділя, Мясоп., Харлампія муч.
24. Понеділок, Власія свмч. (Власія, Всеволода.)
25. Второк, Мелетія, (Мелетія, Марини.)
26. Середа, Мартиніяна прп.
27. Четвер, Авксентія прп.
28. Пятниця, Онисима ап. Пафнутія (Онисима, Евфрозина.)

Березень 1.

1. Субота, Памфила і тов муч.

Пересічна довгота дня: 10 і пів години.

Зміни місяця.

Повня була 13. лютня.

Нів буде 24. лютня,

Як нарід приповідає.

— На Стрітення зима з літом стрічається.

— Людей питай, свій розум май!

— Хто богато говорить, мало робить.

— **Тим, що пишуть про другі ґазети.** Хто прочитає докладнійше, на яких умовах обіцюють другі ґазети якісь запомоги, то побачить, що і умови ті важчі і запомоги куди менші, як в нас. Впрочім обіцюють на словах, а ще не виплатили нікому ні сотика, отже їх ретельність ще покажеться. Зрештою свідомий чоловік дивиться більше на ґазету, як на запомоги, і не дасться так скоро заманити великими обіцянками. Бо в такім разі мігби піти й до хрунівської або польської ґазети, якби давала велику запомогу, а за таким ніхто й не жалувавби. Більші ґазети більше коштують і не помагають нікому матеріяльно. Ми хочемо дійти до того, щоби давати більшу ґазету й запомоги при гій малій передплаті, а дійдемо, як всі наші передплатники будуть точно відновляти передплату й приєднювати нових членів. Та вже й тепер даємо майже що друге число по 10 сторін. Знаємо, що маємо й ворогів, але то не є вороги нашої ґазети а й цілого народу, тому вони не страшні, народ дасть собі з ними раду, бо свідомість росте. Про ці справи й про инше напишемо докладну статю.

— **Посмертна згадка.** 25. січня помер в львівській лічниці Алекс. Яворський з Верблян п. Буськ (коло Львова). Покійний був дуже свідомим чоловіком, що ревно і безкорисно працював в освітних і економічних установах свого села. (Був два роки безплатним справником кооперативи). Був пильним передплатником „Народньої Справи" і був вибраний мужем довіря. Ціле село й околиця щиро за Ним жалують. В. И. П.

— **Згоріла стирта сіна** в Поверхові пов. Рудки, власність І. Боя і спільників з Рушна. Шкода на 8000 зл. Хто підпалив, не знати.

— **Злочини.** Іван Гуль з Сухоріча пов. Львів убив осінню 1929 р. свого шваґра М. Бойчука й закопав трупа під підлогою в стайні. Аж тепер вислідили, що то Гуль убив Бойчука, і коли відкопали трупа, Гуль признався до всього. Убив шваґра за намовою жінки (сестри убитого) через якісь маєткові суперечки. Обоїх арештовано. — В лісі коло Бару (пов. Городок) напали бандити на Каролину Іванчук з Долгомостиск, зрабували їй 315 зол. і втікли.

— **Всюди шахраї.** Недавно закупила якась фабрика щіток з Бельгії більшу скількість щетини і волосіння від кількох купців в Бродах. На стації в Катовицях показалося що в скринях, у яких мала бути та щетина, була цегла, сміття і тріски. Хто допустився того ошуканства і де обміняно сміття за щ тину невідомо.

— **Нівроку собі посол!** Соймова реґуляміновa комісія згодилася видати судови посла з одинки, Бацьмаґу, за те, що той посол має на сумлінню такі гріхи: злочин підпалу, ошуканства, помочі в крадежи, сприневірення громадський гроший в сумі 12 тисяч, в часі, як він був війтом.

— **Робили гроші — аби було більше.** Цими днями судить львівський трибунал 5-тero майстрів, 3 жидки, 1 жидівка і 1 поляк, що робили фальшиві гроші. Вони підроблювали 20-золотівки, 10-долярівки, 20-долярівки. На розправі зізнали, що робили гроші лише „на пробу". Та за ту „пробу" засудив їх суд на кару вязниці одного на 6, одного на 4, одного на 3, одного на 2 роки, а жидівочку на 1 рік.

— **Що то за Олексюк?** На загальних Зборах Ревіз. Союзу Укр. Кооператив (3. II.) виступав проти дотеперішного проводу Союзу Мирон Олексюк, орґазатор „сельробу" в Брідщині. Сельроби хотіли вибрати його директором Союзу, та це їм не вдалося. „Нов. Час" і „Діло" пишуть про цего Олексюка так: „Мирон Олексюк з Поникви пов. Броди, був караний за крадіж коней і сидів за це кілька місяців у тюрмі, тому то і його кандидатура в посли до сойму була уневажнена. Мирон Олексюк як кооператор, справник молочарської кооперативи в Поникві, довів її до ліквідації (до того, що вона перестала існувати. Ред.) Ці факти згідні з правдою і як треба буде, то подамо число судових актів. Отаких кандидатів ставлять сельроби на відвічальні становища в наших національних установах".

— **Поживився.** Польські ґазети доносять, що в місцевости Монроле Міне у Франції зник без сліду якийсь Каміньскі що був банкиром і збирав у своїй касі ощадности польських робітників у Франції. Враз з ним зникли і вкладки робітників в сумі понад пів міліона франків.

— **А всетаки Львів** має першенство — покищо у вломах і краді-

Читання з історії України

(ч. 56)

Переговори Хмельницького з поляками

Ми розказали, як Богдан Хмельницький скликав потайну раду, на якій козацька старшина рішила виступити до боротьби з польськими панами на Україні а Богданови віддала провід в руки.

Потім Хмельницького (на донос одного зрадника) арештували, але заки від Потоцкого прийшов приказ, відрубати йому голову, він успів втічи на Січ (в грудні 1647), щоби звідси поїхати до татар, просити в них помочі проти поляків.

Тоді Запорозька Січ була на Острові Микитин Ріг (на Дніпрі). Хмельницький побув тут коротко, та прочувши, що польський гетьман Потоцкі вислав за ним сильну погоню, лишив Січ і з горсткою козаків та зі своїм сином Тимошем подався дальше низом Дніпра аж на Лиман. За ним пігналася ватага зложена з 600 поляків і 500 реєстрових козаків. Коли вже їх майже доганяли і стали на відпочинок в лісі, тоді Богдан вислав двох своїх вірних козаків, які замішалися між реєстрових і почали говорити: „Що ви робите, братя? Ідете на своїх братів, що хотять стати за свою і вашу кривду? Знайте, що ми в битві не піднесемо на вас руки, лише на польських вояків, але як ви піднесете руку на нас, то осудить вас Бог!"

Богдан Хмельницький.

Ці слова так зворушили реєстрових козаків, що вони перейшли на бік Хмельницького, богато поляків повбивали а инші втікли.

Тепер зібралося коло Хмельницького вже богато люда і всі були готові йти з ним в огонь і в воду, бо дуже зворушили їх і слова Хмельницького, в яких він описав їм, як бідує ціла Україна.

„Приймаємо тебе, батьку Хмельницький, хлібом і солею і щирим серцем" — кликали козаки, коли Хмельницький з своєю ватагою безпечно прибув знову на Січ. Кошовий розіслав гонців по всіх хуторах і лиманах, щоби всі збиралися на Січі. І почали надходити з усіх усюдів громади козаків (степовиків, луговиків або лугарів, гайдамаків) а також селян з далеких сіл, які почули що робиться і приставали до козаків. Вони розказували Хмельницькому, що старости й воєводи збирають проти нього військо, а Потоцкі машерує вже на Черкаси а за голову Богдана обіцює кождому великі гроші.

Щоби змилити поляків і стримати їх похід, Хмельницький повисилав листи до деяких старостів і писав, що він зовсім не думає воювати з Польщею і що втік з України тільки тому, що Чаплінські чигає на його життя. Писав, що ко заки збираються тільки на те, щоби вибрати послів до короля, а він сам небаром поверне до Чигирина, тож нехай за той час заопікуються його слугами і майном. Подібний лист написав і до Потоцкого, нарікаючи тільки на Чаплінського. Навіть між козаків на Січі пустив поголоску, що війни не буде (бо боявся польських шпигунів), а про правдиві заміри Богдана знав тільки кошовий і старшина. Лише до зрадливого Барабаша написав острий лист, в котрім дорікав йому, що він зрадник, що для панської ласки переховував королівську грамоту з правами для козаків, і що Барабаш не гідний старшувати над козаками, хіба над свинями і вівцями.

Потоцкі також взявся на хитрощі й післав до Хмельницького якогось шляхтича Хмелецкого. Цей шляхтич заявив, що Потоцкі просить Богдана, повернутися на Україну і ручить йому, що й волос з голови йому не впаде.

Та Хмельницький не дався перехитрити. Він знав, що волос з голови не впаде, але ціла голова впаде. Тому відповів: Коли Потоцкі забере польське військо з України й приверне козакам давні права та відкличе польських комісарів, що старшують над козаками, тоді він верне на Україну.

Хмелецкі відїхав з Січі, а Хмельницький рушив зараз на Крим до татар.

(Дальше буде).

жах. Так говорять директори товариства, що убезпечує людей від вломy і крадіжи. Наприклад минулого року це товариство виплатило більше в;дшкодовань своїм обікраденим членам, як від них побрало премій. Дехто каже, що це діється тому, що у Львові є кілека тисяч знаменито зорґанізованих злодіїв з якими не так легко дати собі раду.

— **Концерт колядок відбувся** заходом Філії Т-ва „Просвіта“ у Львові (Повіт) в салі Академічного дому дня 8. II. Концерт зачався о 6-тій год. рефератом А. Гнатишина, в котрім підчеркнув значіння української пісні в народі, та зясував перебіг колядок від їх повстання аж до нинішних часів. Опісля хор зі Скнилова відспівав гарно цілий ряд колядок, (найкраще „Там на горониці“ і „Нова радість стала“) та закінчив словами „Даруй щастя, даруй долю нашій Україні“. Добрий стан хору завдячує п. Добрянському, дірігентови, як також місцевому парохови о. Ковалюкови, чого доказом є жива участь в хорі його дружини і двох донечок. Подібні концерти наших гарних колядок, в тім патріотичних, повинні урашто-вувати й по наших селах.

— **Священник-москвофіл застрілив студента.** О. Иосиф Яворський, парох Ляшкова пов. Радехів, застрілив ононді студента прав Шавлюка. Близші подробиці того морду ще невідомі. Це той самий священник, що цего року на Иордан покинув своє село і виїхав до Львова і з якимсь хором на польский Иордан що відбувся у Львові на Марійській площі. Він москвофіл.

— **Тайну фабрику тютюну** відкрила поліція в Варшаві при вулиці Стовській. Фабрика мала великий збут і нарobила польському скарбови міліонових шкід. Фабрику враз з тютюном сконфісковано, а фабриканти помандрували до арешту.

— **І заяць зробився стрільцем.** В одній місцевости в Америці застрілив оден ловець заяця і сховав до торби. Відтак сів відпочивати і поклав коло себе торбу і рушницю. Нараз рушниця вистрілила і ранила стрільця в ногу, а заяць вирвався з торби і втік. Показалося, що заяць був лише приголомшений вистрілом, а по якомусь часі прийшов до себе, зачав рушатися в торбі і якось зачепив ногою за язичок від стрільби, яка через те вистрілила. Отже й заяць може застрілити чоловіка!

— **Собачий реґулямін.** У нас, як ми вже писали, буде незадовго податок від собак і то доволі високий. В Америці знов, як зачуваємо, має бути заведений припис, що по 8-мій годині вечером не вільно собакам показуватися на вулицях. За нарушення цего припису має бути на властителів собак установлена кара 25 долярів, котру, розуміється будуть платити не собаки, але їх власники.

— **Найвищий міст у світі є тепер** в Америці, в провінції Кольорадо над рікою Аркенсо. Цей міст цілий із стали і є високий на 400 метрів, над рікою, що пливе глибоким яром. Міст збудовано минулого року.

— **Звертають податки.** За 1929 рік звернув уряд американським податникам понад сто міліонів долярів, як частину уже вплачених податків, які були урядови вже непотрібні. Ось до чого доходять розумні і тверезі **американці! Чи коли в нас це буде?**

Борщівщина увага! Радимо здержатися із закупом книжок у ріжних аґентів, бо вже при кінці цего місяця відчиняємо фахово ведену кооперативну книгарню у Борщеві, як нашу філію. Українська Книгарня в Чорткові.

— **Підпалили громадський арешт.** В одному селі коло Кельц у Польщі сиділо в громадському арешті кільканайцять арештантів. Хтось з них підпалив арешт і від того згорів цілий громадський будинок враз з актами. Один арештант згорів в огні **живцем**, два важко попарилися.

Вийшли такі нові книжки:

1) **„Огні в полонии“** фантастична повість Юри Шкрумеляк, видання „Нового Часу“, 200 сторін, ціна 3 золоті, в почт. пересилкою 3·40. Замовляти в „Новім Часі“, Львів, Боїмів 4. або жадати в кождій книгарні Це дужа займаюча а при тім приступна повість і варто її прочитати. В ній описано, як один українець винайшов такий порошок, що ним може палити все на далеку віддаль, і як він той порошок використовує для добра рідного краю і народу.

2) **Громадська самоуправа,** написав посол Володимир Целевич Це практичний порадник про громадські й самоуправні, буджетові й податкові закони з взірцями замітів, рекурсів і жалоб. Видання Коопер „Нац. Обєднання“, сторін 188, ціна 3 зол. замовляти: Народня Канцелярія, Львів, Костюшка 1а. Ця книжка дуже цікава для всіх, що інтересуються громадськими справами, головно для радних і взагалі свідомих громадян.

3) **Підгіряне,** мельодрама в 3 діях І. Гушалевича. Накладом Драм. Кружка при Чит. „Просвіти“ в Павелчі к. Станиславова. 48 сторін, ціна 1·10 зол.

Журнали:

Життя і Знання, Р. III, ч. 5 (29) за лютень 1930 Цікавий вислід анкети проголошений в статті „Наша анкета“. Редакція журналу — як видно — старається примінитися до головних напрямних анкетного висліду. Число дуже дбайливо видане. Виходить що місяця. Передплата на рік 18 зол. Адреса: Ж. і З. Львів, Ринок 10.

„Світ Дитини“ ч. 2. Рік вид. XI. Дуже цікаве змістом для шк. дітей. (Ціна ч. 1 зол. Передплата 12 зол. річно).

Літопис Червоної Калини. Рік 2., число 2. за лютень 1930, 24 стор. великого формату. Незвичайно цікавий зміст (спогади, оповідання, нариси з недавноминулої української війни і инше). Журнал варто прочитати кождому свідомому українцеви. Передплата 13 зол. річно, 7 зол. піврічно, ціна числа 1·20 зол. Адреса: Літопис „Черв. Калини“, Львів, Руська 18/III.

—о—

Хто надав гроші (2 зол,) в Литвинові 28/I 1930 і не подав своєї адреси, зволить подати до Адміністрації „Нар. Справи“ свою адресу і нащо мається обернути ті гроші.

Хто надав 3/II гроші (5 зол.) в Соколові к/Стр. і не подав своєї адреси, зволить подати її до Адміністрації „Народної Справи“.

Від адміністрації

Від богатьох наших передплатників дістаємо листи з нарікáнням, що почтові уряди лихо доручують „Народню Справу“. Почтові уряди не адресують поодиноких чисел а через це наша ґазета не доходить до рук власників. Подаємо отсим в друге до відома нашим шановним Читачам, що ми, як і прочі ґазети, проти того розпорядження боремося і маємо надію, що небаром удасться нам привернути попередній стан, це зн. будемо знова висилати „Народну Справу“ з адресами.

Просимо отсим наших передплатників, той час перетирати, а справа полагодиться після нашого і Вашого бажання. (Такий клопіт мають тепер всі ґазети і всі проти того зарядження протестують.)

ПРИМІРНА ГРОМАДА

На Новий Рік 1930 р. ціла громада Кавчий Кут, пов. Стрий зареклася пити алькогольні напитки. Усі громадяни старші й молодші додержують твердо свого приречення і дружно працюють в читальні і кооперативі, які дуже гарно розвиваються, мимо теперішного важкого для господарів положення.

Честь свідомій громаді!

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

На Україні

під більшовицькою владою нема ніяких змін, які зазначували би поліпшення народної долі. Крім тих новин, котрі ми подали в попередних числах із котрих наші читачі могли собі вже виробити образ життя і недолі нашого народу за Збручем, є ще такі новини. Недавно відбувся в Київі собор української автокефальної (самостійної) церкви і на цім соборі проголошено (розуміється під натиском більшовицьких властей), що церков касується, а митрополит (Борецький) і епископи стають звичайними священиками. Сталося це тому, що майже всі діячі цеї Церкви були свідомими українцями і мали велику пошану і вплив на людей.

Тепер довідуємося, що богато епископів цеї української церкви виарештували, так як тих учених і інтеліґентів і свідомих українських селян, що їх повиарештовували вже давнійше. Над усіми має відбутися суд і це буде одна з найбільших політичних розправ у світі.

Між більшовицькою владою і Мексиком

прийшло до непорозуміння і вже оба уряди цілком посварилися. Уряд Мексика (держава в середущій Америці) пересвідчився, що більшовики ведуть комуністичну пропаґанду в Мексику і що в цім помагає головно більшовицьке посольство в Мексику. Мексик відкликав свого посла з Москви, та показалося, що і їх власний посол **став на услуги Москви** і не схотів вернути до свого краю. Тоді мексиканський уряд казав московському послови виїхати з Мексика, але перед тим зревідував ціле посольство і пакунки відїжджаючих тай арештував одного урядника-москаля.

Московський уряд має тепер не малий клопіт з тим, що йому закидують **фальшування долярів.** Ті доляри викрили в Берліні і слідство показує, що фабрика була в Москві і навіть під опікою уряду.

В Москві вибухла в однім міністерстві бомба. Від вибуху згинуло 6 осіб а богато є поранених. Кажуть, що бомбу підложив хтось з тайної проти-комуністичної орґанізації.

В Еспанії,

де недавно уступив диктатор Прімо де Рівера, хотять скинути короля і завести републику. Король ще хоче ратуватися тим, що обіцює дати широкі права парляментови і міністрам, так, як то є в Анґлії, де король є тільки від паради. Але чи це поможе, не знати, бо еспанці дуже горячий народ.

В Льондоні

далі радять делеґати Америки, Анґлії, Японії, Франції і Італії над морським збросниям, але до згоди ще не дійшли. Кожда держава боїться, аби її друга не перехитрила і не перегнала.

Жінки й діти турецького султана

(останнього), який умер в 1918 році, впоминаються за їх маєтки, які сконфіскувала Греція і Туреччина. Тих жінок є девять а дітей тринайцятеро. Вони вже виграли справу в Греції і Греція мусить дати їм велику суму грошей. Тепер ще процесуються з турецькою републикою. З голоду не згинуть.

Хтось пустив вістку, не знати, чи правдиву, що небаром мають зїхатися в Барцельоні (в Еспанії)

„лицарі Золотого Руна“

то є деякі королі й цісарі, що мали те відзначення. Мавби приїхати і бувший цісар Вільгельм і його син і коло них мавби сидіти й французький президент. Та невідомо, чи це буде.

Між Парагваєм і Болівією

в полудневій Америці знову зачалася війна за пограничні землі, дуже богаті в нафту. Вони вже тому два роки воювали і якось були замирилися, але, як видно, цей мир не потривав довго.

З усіх сторін світа дальше надходять вісти, що

поневолені народи повстають проти чужого ярма

Ми вже писали, що **мароканці** (в північній Африці) повстають **проти Еспанії,** а **Триполіс** (там же) **проти Італії.**

Тепер є відомості, що **Індохіни** (в полудневo-східній Азії) хотять вигнати французів з свого краю. Ідуть криваві битви.

Індуси також не перестають у своїй боротьбі з англійською окупацією.

В Бейруті (Сирія) сконфіскували транспорт муки, що йшов кораблем з Німеччини до якогось купця в Палестині. Показалося, що в муці було 120 крісів і богато амуниції. Це мала бути зброя для арабів, які хотять бути панами в своїй землі і воюють з Анґлією, що хоче зробити жидів зверхниками в Палестині.

В Трієсті

підложив хтось бомбу під редакцію одної фашистівської ґазети. Вона вибухла й наколіла богато школи. Кажуть, що це зробили противники диктатора Італії Муссолінія.

У Франції

були заворушення по більших містах. Приходило до бійки з поліцією. Богато комуністів арештували. Причини заворушень — нужда, бо д монстрації роблять головностра́й-

куючі робітники і безробітні голодні люде. А підмовляють їх до цего способу боротьби особливо комуністи.

Про того російського ґенерала Кутєпова, що пропав з Парижа, ще нічого не чути.

—o—

Політичні новини в Польщі

В останнім числі ми згадували, що в польськім соймі була горяча дебата над буджетом міністерства внутрішних справ. Підчас тої дебати кілька разів приходило до перепалки між українськими послами, які описували поступовання адміністраційних властей і „стшельца“, а між „одинкарями“ ніби то українцями Сегейдою й Богуславським та міністром Юзефским. Український посол Ладика говорив, як то в листопаді 1928 р. львівське шумовання нищило українські установи. Далі сказав, що міністр вже відомий зі своєї політики на Волині, де був воєводою і звязався з такими людьми, як Пилипчук, Сегейда й Богуславський, щоби розбити українське життя. На ці слова посол Сегейда (українець з „одинки“) почав барабанити пястуком в стіл, а українські посли почали кликати: „Хрунь! Зрадник!“ Далі пос. Ладика пригадав міністрови Юзефскому, що він заявив, що українці з Галичини ніколи не дійдуть на Волинь (значить, що на Волині не прийметься українська свідомість), однак все таки вже заходимо, бо маємо і з Волині українських патріотичних послів. Може міністр мав на увазі партію п. Д. Левицького, до якого він так був заявив. В тім місці міністр закликав з своєї лавки: „Я думаю про Берлін“! На це всі українські посли підняли галас і крик, почали бити в лавки і взивали маршалка, щоби візвав міністра до порядку. Віцемаршалок обіцяв, що полагодить справу і тоді пос. Ладика промовляв дальше. По нім встав міністр Юзефскі і оправдувався, що згадуючи „Берлін“, він не мав на думці якоїсь діяльности німців або українців з Сх. Галичини, тільки думав про „вивротові“ чинники, які — на думку міністра — опиралися все на німцях і були і є неприєднаними ворогами поляків.

Потім ще говорили посли: Кузик і Серветник. П. Серветник (з Волині) закінчив промову так: „Хочуть нас відгородити китайським муром від наших братів з Східної Галичини. Скажу на це словами п. міністра: Ви того не діждете“!

В адміністраційній комісії раджено над новою виборчою ординацією. Новий закон про громадські вибори мавби завести загальне голосовання (без курій і без вірилістів — так, як до сойму). Це голосовання булоби для українського населення корисне, але польські посли, знаючи це, поставили такий проект, щоби будучі начальники громад і їх заступники знали польську мову в слові і письмі. Вони здавалиби перед комісіями якісь „еґзамени“ і можна собі подумати, щоби то було. Не знати, чи хоч одного українця комісія припустилаби до вйітівства. Тому з тим додатком до нового закона наші посли будуть рішучо боротися і вже проти того запротестували.

В середу 12. лютня сойм ухвалив державний буджет. Ухвалив усі позиції крім „диспозиційних“ фондів. Сталося це голосами „одинки“ і польського „центру“ та жидівсіоністів. Проти буджету голосували українські і білоруські посли. Ендеки (вшехполяки) і німці вийшли з салі і не голосували ніяк.

Пишуть, що міністер освіти Червіньскі хоче податися до димісії, бо проти нього виступають і деякі польські партії (католицькі).

В четвер радила комісія, яка мала прослідити справу з 31. жовтня, коли то офіцири прийшли були до сойму і засідання не могло відбутися. На цій комісії посперечалися посли за те, чи треба відчитати цілий лист Пілсудского в тій справі, чи тільки дещо з него. Посли з „Одинки“ були за тим аби відчитати все, і сказали, що такі вислови, які називають маршалка сойму Дашинского „варіятом“, не повинні стати на перешкоді відчитання листа. Та не могли таки погодитися і листа не відчитали тай нічо не полагодили.

Українські, білоруські, німецькі і деякі соціялістичні посли внесли до Сойму проект закона, аби адвокати могли свобідно переселюватися на цілій території Польщі і щоби адвокатську практику (конципієнтури) скоротити до 5 літ. Цей закон бувби важний особливо для наших українських адвокатів, яким булоби можна свобідно переселюватися і на Волинь. Цікаво тільки, чи сойм цей закон схоче ухвалити.

В Варшаві замордував хтось капітана К. Крушиньского в його хаті. Одні кажуть, що то хтось з особистих ворогів, а другі підозрівають, що то якась політична штука. Бо той капітан був колись адютантом ґенерала Загурського, який ще тому три роки пропав без вісти.

Господарське положення в цілій Польщі кождому відоме. Нужда села відбивається вже і на фабриках і взагалі на промислі й торговлі. (Про банкроцтво фабрик пишемо окремо). Пани радять, але то не так легко зарадити лихови, яке самі наварили, бо занадто протеґували промисловців, будували нові фабрики, а рільництво занедбали. На якесь більше подорожіння збіжа нема надії, бо в цілім світі є надвишка зерна. Це головно тому, що всюда управляється збіжа краще, як перед війною і тому його більше, а люде менше їдять хліба, як перед війною. Тай ще тому, що всюда — а головно в Польщі — силуються розбудовувати промисл, аж нарешті нема кому продавати виробів, бо село через занедбання державою зубожіло і не купує. Наглим поратунком булиби значні кредити для рільництва і над тим радять, але чи що з того впаде українським селянам? Мусимо себе ратувати самі, так, як пишемо в статтях.

—o—

В. Бородач

Яка буде війна.

Кажуть люде, що будуча війна буде в десятеро страшніща, як була остання, коли подумати про ці найновіщі винаходи, якими певно будуть послугуватись в будучій війні. Всі держави кричать справді для замилення очий, що вони не хочуть війни, але мимо цього потайки зброяться на всі лади. На випадок війни кожда держава булаби приготована виступити до бою.

Нова війна передбачує нові форми, нову зброю і нечувані до цього часу розміри знищення. Найцікавіще це, що місцем бою буде не земля, але головно воздушні простори. Світова війна провадилася дуже повільно. На протязі кількох літ міліонові армії змагалися щодня за кусень землі. Війна збирала силу силенну великих гармат, танків та богато воєнних панцирників. Перемогу, тим, що побідили, дала машина в останній війні, т. є важка гармата, скоростріл і танк.

А головною прикметою будучої війни буде передовсім легкість, злет чоловіка в повітряні простори так високо, що ворога годі буде доглянути навіть найкращими люнетами. Щоби знищити цілі округи цвитучих садів та піль, винищити життя велитенських міст, як от хочби Парижа, кажуть, що треба буде тільки три-чотири години часу. Щоб знищити цілу якусь европейську державу, вистарчить всього чотири дні. Головними знарядами в будучій війні будуть лишень літаки та ґази. Вже в останній війні починали їх вживати, але це була щойно проба. Виступ їх, як дійсної удосконаленої зброї, принести може щойно будуччина. Світові повітряні перелети до Америки випробували остаточно придатність літака не тільки як нового засобу переїзду, але в першій мірі як засобу війни.

В 1916 році німці та французи у війні примінювали такі ґази, що калічили та робили нездатними до боротьби міліонові армії. Такі ґази, уживані в минувшій війні, були: ґаз сміху, ґаз сліз та пчихання. Робота цих ґазів така, що нагло на фронті люде, що мають боротись, починають сміятись, а сміх перекидається від жовніра до жовніра, від чети до чети, від полку до полку, а врешті розброює цілу армію. Всім робиться весело, неначе би кождий випив аж забагато сивухи. Знову через ґаз плачу за кілька секунд сотні тисяч людей плачуть і люде виснажені падуть на землю, де вони й вмирають остаточно — придушені новими ґазами.

Найстрашнішим однак має бути ґаз, що його зовуть іперітом. Він не вбиває, але калічить. Іперіт спадає на землю, як дощ. Літак летить ніччу та поливає плинною смугою іперіту землю, ліси, поля, дороги, міста та оселі. Каплі його падають через комини, вікна до домів. Каплі осідають на капелюхах, обличах і руках людей, осідають на дахах, стріхах та телеґрафічних стовпах. Рано дивитеся через вікно й здається вам, що все довкола покрите росою. Ви несвідомі цього, що ця роса це смертоносний іперіт. Сходить сонце, роса зникає. Ви починаєте працювати, а не знаєте, що ви вже затроєні. Вечером починаєте вмирати. Раптовно сліпнете, а за 4-5 днів знов дещо бачите. Пізніще починаються хороби. Хоріють всі без виїмку. Тіло покривається білими плямами-лишаями, творяться нариви величини пястука, великі, криваві. Вони творяться в жолудку кишках і легких.

Іперіт страшний не лише для людей, але й предметів. Від нього ржавіє все й мякне. Телефони, телеґрафи, залізниці, фабрики — все це нищить іперіт. Почнеться поворот до дикунства. Іперіт змусить чоловіка жити глибше в землі, як в останній війні.

Найвизначнійша прикмета будучої війни та, що легко буде нападати, а цілком неможливо боронитися. Ті, що перші нападуть, знищать все, а захисту для нападених не буде жадного.

Отже війна тепер несе зі собою нечувані передше жертви. Величезні спустошення і загладу всякого життя несе будуча війна. Її страхіть ніхто з нас тепер навіть не може собі представити.

Берімся всі до боротьби з алькоголем!

Митрополит Андрей, всі гр.-кат. українські єпископи, Протиалькогольне Товариство „Відродження“ і всі українські культурно-освітні, сільсько-господарські й економічно-кооперативні та добродійні (гуманіторні) установи й орґанізації підписали Відозву до українського народу, в котрій взивають до сильної боротьби з алькоголем і з коршмами. В відозві пишуть між иншим так:

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Кождому знані всі ті лиха, що їх приносять народови піянство. Тепер, в час загальної нужди безробіття і браку гроша, український нарід під Польщею пропиває і прокурює річно понад пів міліярда (500 міліонів) золотих! Чи це не є злочин супроти нас самих і наших дітей?

Тому вже найвища пора опамятатися і усунути цю страшну примару, що називається алькоголь! Усунути враз з його розсадником-коршмами!

В відозві встановляють місяць лютень (кождого року) місяцем боротьби з алькоголем і з коршмами. В цім місяці повинні всюди улаштовуватися відчити й реферати про шкідливість алькоголю а також плебісцити (голосовання) проти коршмів. (Варто це завжди робити, але в місяці лютні особливо.) Рівнож взиваються вступати в члени Укр. Протиалькогольного Товариства „Відродження“ та наклонювати всіх знайомих до того, аби всі відокалися горівки.

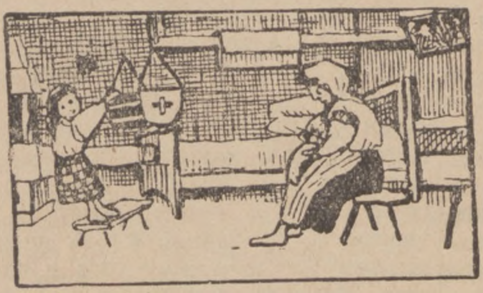
Редакція завзиває від себе всіх своїх Передплатників і Читачів, щоби вони, як свідомі люде, вели перед у цій боротьбі з алькоголем. За це їм буде честь а всему народови користь.

—o—

Українській Жінці

Львів, 23. лютня 1930. Ч. 6.

(Ч. 5. було в ч. 5. „Нар. Справи“).

Жінці належиться пошана і рівні права

Без сумніву знаємо і всюди в світі це бачимо, що народи, у яких жінку шанується допускається до освіти і найширших громадських прав і взагалі уважається її за рівноправну з мужчиною, — ті народи стоять найвище. Такими народами є: американці, англійці, шведи, норвежці, данці, німці, французи. А знов ті народи, що вважали і вважають жінку за щось гірше від мужчини, за невільницю з якою можна все робити, — ті народи потопають і до нині в нужді, темноті і невільництві. Прикладом можуть служити китайці, індуси, мурини, москалі і богато инших народів.

По світовій війні Туреччина наприклад поставила собі як перший крок свого народнього відродження: повне рівноправство і пошану до жінки. І бачимо це на власних очах, що ця, до недавна дика і темна країна велитенськими кроками доганяє на дорозі освіти і добробуту найкультурніщі народи світа.

На жаль в нашім народі жінка тепер ще у пониженню, хотяй не все так було. Бо треба знати що в українському народі, коли він був свобідним господарем своєї землі, за часів княжої а пізніше козацької держави, українська жінка мала велику пошану і майже повні і рівні громадянські права. Згадатиб тільки, що вже майже тисячу літ тому в українській державі панувала жінка, княгиня Ольга (по смерти мужа) і рядила вона дуже мудро і корисно для народу. Чужинці, що в давних часах переїздили нашу землю, дивувалися і завидували нашому народові розумного і рівноправного жіноцтва. Так напр. патріярх Єремія що перед 280 літами переїздив Україну, щиро дивувався, шо, як він у своїх описах каже „дуже богато жінок на Україні вміє читати й писати, а все жіноцтво втішається загальною пошаною“. Це в инших краях було тоді нечуване. І це свідчить, що наш народ був тоді вже дуже культурний.

Та потім наш народ попав в тяжку неволю чужинців. Цю довгу неволю і панщину найбільш болючо відчула українська жінка. І рівночасно з пониженням жінки прийшло пониження і ослаблення цілого народу.

Ми вже писали попередного разу, що жінка майже завсіди спритніша і практичніша від чоловіка. Але головна вартість і значіння жінки в чому иншому. Жінка — це мати. Вона вирощує нові покоління народу, вона засіває перші золоті зерна життєвої мудрости в душі молодого покоління. Вона як рання зірниця стоїть на грані між вчора і нині, між нині і завтра. Своєю ніжною рукою лучить вона поодинокі звена з ланцюзі поколінь. Вона є добрим ангелом домового вогнища і мудрим сторожем і господарем того, що в твердій праці здобуде її чоловік.

І якжеж зможе вона виконати ці превеликі і важкі завдання, коли вона темна, коли їй брак освіти й науки, коли вона ще майже всюди принижена й погорджувана як щось „гірше“?.

Чого доброго навчить своїх дітей мати, що сама нічо не вміє? Якою господинею в хаті буде вона коли її не навчимо щось більше, як лише важко гарувати з вилами чи мотикою?

Тому кличем усіх розумних і освічених народів є: освіта, школа і передусім рівноправність жінкам! І ці кличі повинні особливо у нас стати нашим народними кличами і мусять у нас прийматися. Бо тільки освічена рівноправна і шанована жінка і мати зуміє виховати таке покоління, що вибоpe кращу долю собі і свому народові!

Про те, як братися за освіту жінок, напишемо в слідуючому числі.

Лист із Рахині.

Пишу до Вас, Редактори, із села Рахині і хочу Вам за ґазету дякувати нині.

Дуже тішусь, як дістану ту „Народню Справу“, бо не одну прочитаю новину цікаву.

Я читаю ту часопись і дуже радію, бо вже ліпше ґаздувати я тепер умію.

А як я ще не читала ту „Народню Справу“, то й я сама нераз їла несолену страву.

Тож вас кличу, мої сестри, ту „Справу“ читайте і все те, що вона пише на увазі майте.

Важне й те, що Сорокатий там дає до друку, він не пише нам на смішки, але на науку.

Не думаю, що із мене котрась насміється, а думаю, що те слово кождій в серце вбється.

Бо ми жінки завжди маєм в хаті клопотарку, звідкиж би ми навчилися вести господарку?

Звідкиж би ми набралися науки й освіти, як із мужем поступити, як ховати діти?

Памятайтеж теє, сестри, що вечора й ранка, а це пише із Рахині

Озґовичка Ганка
(Жена Николи.)

—o—

Горохова каша.

Намочіть горох на 24 години. Всипте його до горняти на половину і варіть. Коли горох змякне, перетріть його на сито. З гороху зробиться рідка каша. Цієї каші можете дати в миски. До кождої миски дайте 1 ложку розтопленого масла або сала. Щоби з цієї каші зробити юшку, треба додати ще кипячої води, 2—3 ложки масла чи сала. Це можна додати в мисках.

Що робити, аби корова все мала молоко.

Ми знаємо, що молоко (масло, сир) є найдорожчі в зимі. Щоб на цей час мати молока на продаж найбільше, господиня мусить запамятати слідуюче. Корова дає молока найбільше по отеленню. Через 3—4 місяці по отеленню вона молока зменшує. Маючи це на увазі, добрий господар робить так: Корову пускає (злучує) в січні, лютому, або березні— породи припадуть: в жовтні, листопаді або в грудні. Щож ми на цьому виграємо?—А от що. Корова по теляті даватиме молоко цілу зиму (листопад, грудень, січень, лютий).—Далі корова зменшує молока, азе недалеко до весни, де від зеленої паші молока знова прибуде. Крім цього телята в зимі ліпше можна продати на заріз.

НЕ ДАЙТЕСЯ ОБДИРАТИ!

(Про судові накази заплати)

Українські селяни попадають знов у довги так, як це було перед війною. Обчисляють, що задовження селян є вже тепер навіть — багато більше, чим перед війною. Лихва змагається з дня на день, а селяни примушені затягати позички вже не на продуктивні ціли, як купно ґрунту, інвентаря чи поширення господарки, але й на споживчі (консумційні) ціли,(на купно одягу, чобіт, харчів, а навіть на заплату податків та ріжних публичних оплат).

Більшість тих довгів затягають наші селяни з конечности, — та много довгів роблять і з легкодушности, особливо на закупно всяких блаватних товарів та люксусових чобіт чи черевиків.

Та лихо не лише в тім, що наші селяни затягають довги, але і в тім, що затягнувши довг, **не вміють добре боронитися перед його наслідками.**

З мого адвокацького досвіду знаю, що ріжні менше совісні купці по малих місточках напихають нашим селянам всякий маловартний товар, обіцюючи зразу ждати на заплату необмежений час — а потім в короткий час подають їх в суд о зворот довгу.

При товаровім кредиті не совісні купці допускаються часто „дописування“, то є дописують такі позиції, яких довжник не побрав. Але щож! Хоч наш селянин певно знає, що не побрав товарів на таку квоту, якої домагається несовісний купець, — не вміє цего перед судом доказати, бо звичайно не записує собі нічого, а купець, який усе записує і записками виказується перед судом, виграє справу.

Та вже найбільшим лихом наших селян в тих справах є те, що не знаючи деяких законних постанов судових, заскаржені перед суд, наражуються часто на програну в самій справі та на заплату значних судових коштів, хоча позовникови або нічого не винні або не винні стільки, як їх заскаржено. Це діється передовсім тоді, коли віритель вносить проти довжника не звичайний позов, а так званий **судовий наказ заплати.** При судовім наказі заплати суд не визначує ніякої розправи, а по упливі 14 днів від дня доручення наказу довжникови, віритель має право приступити до судової екзекуції,

Ніякі пізніші заміти і протести довжника нічого не поможуть—він мусить заплатити і заскаржену претенсію і кошта судового наказу заплати і егзекуційні кошта.

З досвіду знаємо, що наш селянин одержавши судовий наказ заплати, як що не почувається до довгу, біжить до вірителя і зачинає з ним сварку. Та сей потрафить успокоїти нашого чоловіка словами „ну, ну—якось воно буде“, селянин не вносить рекурсу, хотяй на це йому прислугує право,—і по 14 днях бачить вже у себе егзекутора.

Отже треба знати: Проти судового наказу заплати прислугує пізваному право внести спротив найдалі до 14 днів, числячи від слідуючого дня по одержанню наказу, який повинен бути доручений **до власних рук довжника.**

Вистарчить, коли пізваний на одержанім наказі напише речення **„вношу спротив“**, умістить **свій підпис** і наліпить стемпель за 30 гр (коли заскаржений за квоту **менше** як 100 зл.), або стемпель за 1 зл (коли заскаржений за квоту **понад** 100 (зл.) і віддасть сей наказ **до суду.** На підставі такого спротиву суд визначує розправу — і **на ній** пізваний може піднести всі **заміти** проти одержаного наказу.

Часто трапляється, що наші се

ляни підписують векслі — а коли хто вексля на час не викупить, одержує векслевий наказ заплати. При векслевих наказах заплати час до внесення спротиву т. зв. векслевих замітів виносить лише 3 (три) дні! Вже по 3 днях той векслевий наказ стає правосильний і віритель може вести всяку екзекуцію аж до ліцитації реальности включно.

При векслевих наказах заплати не вистарчає вже звичайний спротив, а мусять буги внесені повні заміти. Тому по одержанню векслевого наказу заплати, коли пізваний не чується довжним заскарженої суми, треба сейчас звернутися до адвоката, щоби цей вніс векслеві заміти протягом 3 днів.

Звертаємо отже нашим читачам увагу, щоби були осторожні з всякими судовими наказамн і вносили на час спротив, коли не хотять наразитися на значні матеріяльні втрати.

пос. Др. Ст. Біляк

Судили жидів за напад на новобранців.

В Заліщиках закінчився в середу 12. лютня процес проти кільканацятьох жидів із Заліщик, що в червні минулого року побили і покалічили новобранців (рекрутів) із села Колодрібки, Костельник і Синькова, про що ми вже свойого часу писали. Засуджено: Ізраеля Дікмана за важке покалічення Максима Мотрука на три місяці арешту, а обвинувачених Брехера, Цвіка, Кремера і Ліхтенгольца — на арешт від 10 до 21 днів, який обвинувачені вже відсиділи. Чотирох обвинувачених звільнено від вини і кари. Жидівські ґазети піднесли з того приводу великий рейвах.

При цій нагоді завважимо, що у сумній події, яка спричинила згаданий процес, найголовнішим виновником є несвідомість і неорґанізованість наших селян.

Зачіпка з жидами виникла по пяному. Отже, як видно, наші хлопці чомусь конче потребували впитися в жидівській коршмі і зачіпатися з жидами. І це найсумніще. Бо вже цілими роками проповідується тверезість і кооперацію, а наш селянин далі пе і ходить по жидівських коршмах і склепах. Чи не ліпше булоби зовсім до жидів не ходити? Можемо ми обійтися без них, а вони нехай починають обходитися без нас. Тоді не буде нікому лиха.

Фальшиві доляри.

Недавно вислав був оден польський банк з Варшави більшу суму долярів в стодолярових банкнотах до американського державного банку для виміни за нові доляри. Отже післали з Варшави ті доляри тай зітхнули легко. Та якеж було їх здивовання, коли американський банк звернув ті доляри, бо пізнав, що вони фальшиві! Показалося, що доляри й дійсно фальшиві і так добре підроблені, що й польський банк не пізнав. Є побоювання, що таких фальшивих стодолярівок є богато більше в краю. Дехто підозріває, що ті доляри пофальшували і пустили в обіг большевики. Власти ведуть слідство. Бережіться люде перед тими стодолярівками! Хоча шкода й говорити, бо наш селянин тепер немає ні фальшивих ні правдивих долярів.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Що по чому.

Львів, 10 лютня 1930.

Ціни на збіжжа стоять без зміни, хоч є познаки,що збіжжа може подорожіти. Поки що є запотребування на гречку і на пшеницю Натомість ціна вики і конюшини впала. Ціна паші трохи росте. Ціни на набіл і яйця трохи падуть.

ЗБІЖЖА.

(Ціни за 100 кґ. loco стац. залад. Підволочиска.) За двірську пшеницю платять33·50до 35 зол. за селянську 30до32·50за жито відбірне21—21·25, жито звичайне 19.75 — 20.25 зол. ячмінь 17 до 17.50, овес 16·50 до 17·50, кукурудза 22·50 до 24,фасоля біла 50 до 60, кольорова 35 до 40, краса 45 до 50, горох пів Вікторія 30·50 до 36, горох звичайний 24 до 27, бобик 21·50 до 23, вика 22 до 26 гречка 23 — 24 лен 65 до 67, лубін синій 23 до 24, просо міс. 27 до 28, конюшина черв. 105 до 115, мак синій 140 до 150, мак сивий 110 до 120, мука пшенична 65% — 61 золотих, житна до 37 зл. крупи греч. 45·50 до 47.50 крупи ячмінні 33 до 35.

ПАША. Сіно солодке прасоване 8·50 до 9·50, солома 5 до 6, ґрис пшенич. 12·50 до 13, конюш. 13-14 сіно з тимотки 14-16, макухи льняні 33 до 34. Ґрис житний 9.75—10.25

Лен чесаний від 17 до 28 зол. зол. 1 сотн. Лен нечесаний від 5 до 16 золот. сотн. Клоча льняне від 6 до 15 зол. 1 сотн. Коноплі чесані від 18 до 25 зол. 1 сотн.

НАБІЛ.

Маслосоюз платить кооперативам 17 II. за масло солене експортове пріма 5·20, несолене десерове пріма 5·20, 1 л. молока 0·38, 1 літр. сметани 1·80, копа яєць 6·20. Ціна яєць на торзі 12 — 15 ґр. за одно.

ОЛІЇ. (Ціни у Львові) 1 кґр.

Олій льняний чистий	— 3.20	1 кґр.
„ з сої	— 3.40	„
Олива машинова I сорт.	1·60	„
II „	1.40	„
III „	1.20	„
IV „	1.00	„
Вазеліна до машини	— 1·40	„
Тран правдивий	— 3.60	„

ЩІТИНА І ШЕРСТЬ — пlivвироблена, необтягнена 10 зол. за 1 кґ., півтверда необтягнена 15 з., з хвоста 8-10 з., з гриви 4.50 з., шерсть валівка 5-6 з. (за 1 кґ.)

СВИНІ. Експортова різня Рукера на Знесінню платить за свині на бекони по 1·90 до 2·20 зол. за так звані віденські (поверх 120 кґ. ваги) по 1·70 до 1·90 зол., за товсті свині по 1·85 до 2·30 зол.

МЯСО (у Львові)

волове 1·80 — 2·20 зол., телятина передна част. 2·20 — 2·50, безроги 2·65 — 3·00, кошерне мясо 2·20 — 2·50, курка жива 4 — 6, гуска годована 12 — 18 зол.

ГРОШІ.

1 ам. доляр	8·86—	8·88	зол.
1 кан. дол.	8·71—	8·74	„
1 фунт. анґл.	43·36—	43·43	„
100 корон чеськ.	26·00—	26·39	„
100 шіль. австр.	125·00—	125·30	„
100 ґульд. данц.	172·37—	173·00	„
200 леїв рум.	5·00—		„
марка німец.	2·12—		„
Швайцар. франк.	172·09		„
Французь. франк	34·93		

ШКІРКИ (пересічна ціна)

Заяць 3—4 зол., крілик 7—15 зол., тхір 3—6 дол., куна скальна 8 дол. куна лісова 15 дол., лис 4 10 дол., видра 8—20 дол., крет 2—3 зол., хомяк 1—2 зол., вовк 50 — 60 зол., баран 8—10 зол., теля 12 13 зол.

(Ціна шкірки тим більша, чим краще її знято, чим менше порізана і чим менше крови на ній, та чим скорше шкіру знято з неживого звіряти).

ЦІНИ РИБИ.

Щупак живий 1 кґ. 6—6·50 зл., короп живий 1 кґ. 4·20—4·50.

ХУДОБА.

За 1 кґр. живої ваги корова-віл 1.50—1.85 зол.

За 1 кґр. живої ваги теляти 1.30 — 1.50 зол.

ДЕРЕВО (у Львові)

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 50 цм. в перерізі: I кляса — 138 зол. II кл. — 75 зол. III — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр: довгі без кори 40 цм. в перерізі. I кляса — 115 зол. II кл. — 74 зол. III кл. — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 30 цм. в перерізі: I кляса — 68 зол., II кл. — 48 зол.

Дошки I і II кл. 140 зол. III кл.— 110 зол.

Ясенові кльоци — 3 метр. довж. без кори 50 цм. попер. I кл. — 140 зол., II кл. 100 зол.; 30 цм. попер. 1 кл. 95 зол., II кл. 65 зол.; 20 цм. попер. I кл. 50 зол.

Ясенові дошки, необтяті, 165 зол. за кубик.

Дерево опалове тверде по 93 до 100 зл. за сяг.

—о—

Чи я правильно уложив собі сівозмін на свому полі.

„Маю 5 морґів поля і 3 морги сіножати. Ґрунт — пісок досить вогкий. Луки мокрі, але торік викопано рів і води зменшилось. Від міста 15 км., дорога добра. До найдальшого куска землі є 3 км. — Тримаю дві корови і коні. Плян мій такий: На однім моргу в осени посіяв жито. Решту поля зорав на зяблю і таклишив неволочене.Тепер на блищі куски вожу гній і скидаю по 1 фірі на полі. На весні думаю сіяти так: 1 морг ячменю (там де була бараболя), 1/2 морга барабoлі там де навозив гною (ближче від дому) а 1/2 морга мішанки на зелену пашу (овес і вика озима). На 1 морґ блище дому добрий вироблений, сію лен, горох, фасолю і моркву. До фасолі і моркви даю рідко кукурудзу.

На луці — роблю так: замовив у Сп. Агрономів 100 кгр. кайніту і 100 томасини і гадаю луки вигноїти на весні. Перед тим їх добре вискороджу і зрівняю. Не знаю лише, яких трав треба підсіяти на луку. Отже чи добре все це буде?“

Пилип Дужий.

—о—

На нашу думку Ви, господарю не докладно обдумали свій плян. Його можна направити так: Кажете, що у Вас пісок. Отже перше всього мусите на весні в жито конечно підсіяти сераделю. Коли жито зберете,—сераделя по стерні дасть і сіна для коров (чи хоч добре пасовисько) а також угноїть землю в азот. Після збору сераделі стерню заразже мілко зоріть, щоб насіння хопти зійшло а пізнійш замерзло. Далі пишете, що гній скидаєте на малі купи. А якже зі снігом? Сніг під гноєм довго не розтопився. А розкидати гній на весні по поли не заоравши його в тойже день, це є велика похибка. Ліпше гній скидайте на більші купи по кілька фір на одну. Коли згине сніг розвезете його перед самою оранкою чи скородженням. Пишете, що 1 морг сієте ячменю і більш нічого. Це за мало. Миб радили до ячменю всіяти болгаю або пшелі. Ця рослина любить піски і заступить вам конюшину. На другий рік зберете добре сіно. Піддайте лише троха томасини (зо 100 кгр.) або вапна. До бараболі посадіть бобу, просто таки в самий корч. Біб не пошкодить бараболі і бараболя ростиме добре. Мішанка з вівса і вики добра. Лише Ви не написали, що зробите дальше, як її зелену скосити. Другий покіс буввби слабий, отже ми радимо Вам по першому покосі цієї мішанки стерню середньо зорати і засіяти ріпу стернянку в час росту поляти її гноївкою, як є. До осени вона ще поспіє. Буде чим годувати корови. Що до четвертого куска то незнаємо, чи у Вас фасоля і морква на піску вдасться добре, хіба що ґрунт добре вироблений. Головно ходить про фасолю. Спробуйте посієти мак і подумайте, що посієте заразже після гороху. — Там би пішла мішанка з вики, гречки і гірчиці на зелену пашу чи навіть сіно.

Щож до сіножати, то на три морги 200 кгр погноїв є замало кайніту, можете взяти ще 100 кгр. і висіяте його навіть по снігу без заволочення. На весні після скородження луки висієте томасину і заволочите її але томасину треба було висіяти ще в осени,щоб трава з весни добре росла, бо инакше томасина поможе аж та на другий рік. Коли поскородите і очистите сіножать, та ще й угноїте, то варта підсіяти трав солодких. Купчанку з 15 кгр. костиряви — 6 кгр. Тимотки — 6 кгр. До цього спробуйте додати зо 2 кґр. конюшини шведської. Сіножать боронуйте вздовж і в поперек, не шкодуйте що вона аж счорніє. Чим більше буде чорна, тим ліпше.

—о—

Великі втрати на управі тютюну.

Мало біди має наше селянство, бо на селян кількох подільських повітів найшло ще нове нещастя. Тамошме селянство управляє богато тютюну, який доставляє до фабрики в Монастирськах і Ягольниці. Та майже весь тютюн, який звезли селяне до фабрики, узнано за нeужиток і не лише нічого за нього не заплачено, але селяне ще мусять повернути зачети, які пібрали на тютюн з гори. Всего лише десяту частину доставленого тютюну принято і зачислено його до найнищих кляс.

Страти цих селян величезні.

Цею справою займився посол Заваликут

Посол вивідався в дирекції фабрики, що причина такого нещастя селян лежить в тому, що тютюн не є належно висушений. Але директор фабрики сам зазначив, що цему невинні селяне плянтатори тютюну. Причина лиха є в тому, що цего року роздано їм насіння нового угорського тютюну (тонко-листового), який не видержав минулорічної вогкої погоди нашого краю. Вправді, рік передтим зроблено було пробу з тим тютюном і вона вдалася, але це треба хіба завдячувати відповідній погоді того року.

Цьому великому лихові селян не можна зарадити на місці, і якогось виходу в цій справі треба шукати в Варшаві. Зібравши всі потрібні відомости в Монастирських, посол Заваликут засягнув ще інформацій у інших поблизьких фабриках та виїхав до Варшави, щоби передати ту справу Українському Клюбові, а наші посли будуть старатися, щоби полекшити долю селян, тютюнових плянтаторів. Бо тяжко навіть подумати, щоби така маса селян поносила такі величезні страти на управі тютюну, лише з тої причини, що стала жертвою непевного „спробунку“ державного скарбу.

—o—

Як плекати сою.

Тому, що до редакції прийшло багато запитів, як плекати сою, містимо тут коротку відповідь. Соя — цілком нагадує фасолю пішу. Любить ґрунт добре виправлений і старим гноєм угноєний. Вдається і на середних пісках та зносить посуху. Тому, що соя є цінна рослина, її варто плекати на кращих ґрунтах. Порядок плекання такий: Ґрунт виоріть в осені. Весною як пройдуть приморозки (троха раніще, як садимо фасолю), садимо сою в рядках. До ямки кладеться 1—2 зерна на віддалі 25—30 цм. Коли соя війде і випустить пару листочків, її треба просапати від бурянів, а рівнож вирвати по одній, де посіяли 2 зерні. Далі з соєю робота знана. Протягом росту її, чистити від бурянів та зрушувати землю, коли забється. Молоді рослинки треба берегти від курей і мишей, які прокільчені прозябці спасають. Достигає соя пізно, отже сійте її там, де росте кукуруза, бараболя, буряки. Дальша праця коло сої як і коло фасолі. Сої є багато відмін, одні з них є на пашу і насіння у нас не дають, одні є дуже пізні й у нас недозріють, але є ранні сорти які і у нас достигають. Отже радимо при замовленнях жадати сої ранньої — місцевої та під ґваранцією, що соя дозріє. Соя чорна дозріває раніще від білої і є рясніща.

Дістати насіння можна в кооп. „Рій“ у Львові, Собіського 28. Спершу варто її управляти на меншім куску ґрунту на пробу, а слідуючого року спробуйте більше.

— —

Як винищити хрін на городі.

Ч. П. Красне.

Хрін належить до тих хопт, що сильно множаться з коріння. Коріння хрону сидить глибоко в землі. Жадних середників хемічних чи знарядь до нищення хрону нема. Одне залишається це глибока оранка ґрунту і часте полення ґрунту протягом літа. Найкраще було б Ваш город хоч раз в осени глибоко перекопати і старанно визбирати хрін до найменших кусочків. Далі добре допоможуть на нищення хрону — вапністі погної — вапно, ґіпс, томасина, та й каїніт.

—o—

Як поправити на весні луку?

У нас є дуже богато старих, випощених, засніченних лук, які не дають жадної користи. Отже луку треба поправити і брати з неї зиски. Першою роботою на луках є, зрівняти її від кертовин та від купок і повирубувати корчі. Потім треба луку добре очистити від моху. Це робитьсх доброю і тяжкою бороною. Мох виграбується з луки здовж і поперек кілька разів, щоби лука аж чорніла. Мох витягає богато вогкости і держить її на луці дуже довго. На вогкому ґрунті росте лише квасне сіно. Коли лука дуже стара, і дернина є тверда, луку треба попороти бороною.

Після цього, кого на це стати, варто луку угноїти ще каїнітом На один морґ дати 1 і пів — 2 150 сотнарів. Ще ліпше коли на луку під борону посіємо добрих трав і відсвіжимо поріст новими добрими рослинами. Коли лука є така застаріла, що і боронування їй не може, то луку треба відновити.

—o—

Як відновити стару луку?

Відновити луку, значить, переорати її і наново засіяти. Цю роботу виконуємо звичайно в осені. Але коли цього не зроблено, то хоча й з гіршим вислідом, але можна зробити й на весні. Отже переоруємо луку середньоглибокою оранкою, перевертаємо скибу так, щоби трава сховалася. До цього треба вжити плуга з добрим лемішем та чересломо. Колиб дернину всеж зі скиб було видно, то мусимо її ще приборонувати, а коли треба, то й привалкувати. Так виорану луку треба погноїти каїнітом, посіяти овес, а до вівса дати насіння добрих солодких трав.

—o—

Як годувати і доглядати поросята.

Почнемо з того, як ходити коло поросної льохи. В останні дні перед породом, льоху відокремлюємо. В час породів льоху доглядаємо, щоб не поїла поросят. Це буває у поросниці тоді, коли вона відчуває родові болі, відчуває страту на тілі при недоїданню, та й з привички. По породі „місця“ (породові оболонки) обовязково забрати, щоб льоха їх незіла—инакше привикне їсти і поросята.

Перші три тижні поросята мають бути при льосі і кормитись молоком. Після 3 тижнів поросяткам за перегородкою, (до якої поросята перелазять, а льоха ні) даємо збиране молоко, сироватку, (1/4 літри на штуку), корито після їди треба чистити. В другій скринці згодом давати до схочу сухого зерна ячменю. Треба приучувати поросят кусати, при цьому витворюється слина (залози) і будуче порося буде добре до вгодовання. Картоплі поросятам давати не можна. Так тримаємо поросят при льосі 5—6 тижнів. Після цього поросят почнемо поволі відлучувати і їжу поросятам збільшимо, замінюючи молоко—осипками, грисом, картоплями, помиями, тощо. В літі женемо на пашу.

Так годуємо поросят 4—5—6 місяців. Після цього годуємо їх на бекони.

—o—

Місячна сліпота у коней.

Назва цеї хороби повстала від того, бо кажуть, що її спричинює місяць своїм світлом, але це неправда. Хороба ця повстає з инших причин. Кінь дістає запалення очних оболонок і хорує. Ознаки цієї хороби слідуючі: кінь стає вразливий на денне і сонячне світло, воно разить очі. Очі прижмуре, з очей течуть сльози, споївка ока червоніє, зрачок (чоловічок) звужується. Хороба ця тріває тиждень і здається заникає, але по деякому часі знову вертає в згіршенім степені. Коли цьому не запобігти, то кінь може й осліпнути.

Щоб вилічити сліпоту у коня, треба йому робити зимні обклади, давати кроплі „Йод-потасові“. Крім цього треба лічити коня молоком. Для цього до шиї (в мязи) вприскують до 10—20 грамів молока щодня через 4 дні. Далі зробити 4 денну перерву і знову повторити 4 дні вприскування молока. Краще, коли все це поробить ветеринарний лікар.

—o—

Як поліпшити породу овець.

У нас так водиться, що в отарі овець ходять разом вівці і барани ріжних якостей а часто й непотріб Щоб стадо овець поліпшити, треба вибрати кілька добрих баранів, (Великі роги, широке чоло, і ніс середньо довгий писок, широкі і глибокі груди, довгі ребра, міцні та широко розставлені ноги, добра вовна, баран веселий). Такі добрі барани треба тримати дома і пускати їх до овець, як потрібно. На одного барана в день 3—4 вівці. Барана молодшого $1^1/_2$ року пускати не можна. Всіх инших баранів або збувається або їм привязується під животом фартухи. Щоб знати, яку вівцю треба припустити до доброго барана спочатку до стада пускають пробного барана, у якого фартух намащують якою будь фарбою. Цей пробний баран позначить в стаді всіх овець яких треба припустити до барана. Лише в такий спосіб можна поліпшити породу овець.

—o—

Як привчити корову до „бігання“ в зимі.

Ми знаємо, що корова по отеленню починає бігати за 3—4 тижні, бігає 2—3 дні. Коли в ці дні її до бугая не пустити то вона знову почне бігати через 3—4 тижні. Це дає змогу постепенно привчити корову „бігати“ тоді, коли захочемо. Отже щоб перейти від бігання літнього до зимового — в першому році пропустимо перше бігання а допустимо в друге. В другому році знову пропустимо перше і на третій рік пропустимо два „бігання“ і так добємося свого. При цих операціях звичайно заходить обава що корова зістане ялова. Але і цьому можна зарадити. Такій корові треба давати добре їсти, виганяти її на свіже повітря, на зелену пашу. Особливо добре ділає льняне молоко та макухи.

—o—

Ветеринарні поради.

Чи можна самому щепити свої свині проти хороби? Щеплення проти хороб у якихбудь звірят є річ конечна. Щепленням запобігається пошестям у домашніх тварин. Але самому перевести щеплення не можнт. Це мусить зробити ветеринарний лікар. РадимоВам переговорити в цій справі з своїми сусідами і спільно згодити ветер. лікаря, щоб він перевів у Вас шеплення у безрог. Це буде коштувати Вас найбільше по 2 золотих від штуки.

Л. Що робити щоб у коня грива не сіклася. Пишете, що Вашого коня грива обсіклась і тепер на 3—4 цм. раніш були і лисини. Радимо Вам, купить в аптеці креолінову масть і натирати гриву і особливо місця лисин. Масть втират добре 1 раз на день.

Я. Р. Що робити як корова дає гірке воняче молоко — очевидно є слаба. Купіть ґлчуберської соли. На 5 літрів води дайте 60 дека цієї соли і давайте корові пити. Коли не хоче — валяйте корову з фляшки. Цього рощину давайте, що 4 дні 3 до 5 разів. Корову злоювати що 2 годині через 3 тижні. Потім напишіть, що є з коровою.

Що робити, коли вепер гризе дерево, солому, калить твердим і мало? Взагалі є нездоровий. Вепрови треба до їди давати пашного вапна.

Не міг знести.

Перший приятель: Але ти страшенний боягуз.

Другий приятель: Чому?

— Ну, а щож ти вчора зробив, як той драб на мене напав і почав бити?

— Втік.

— А чомуж ти втік?

— Я не міг того знести, щоби мого приятеля хтось бив.

Так виглядає добрий баран.

Про фахові (практичні) школи „Рідної Школи"

„Рідна Школа" веде фахово-доповняючі школи, а це: хлопячі фахово-доповняючі школи у Львові, Перемишлі, Тернополі і Станиславові та дівочі фахові школи (кравецько-моднярські) у Львові і в Перемишлі, разом всіх 6. Крім того внесено в цьому шкільному році просьбу до Кураторії на концесію на отворення хлопячої фахово-доповняючої школи в Косові та отворено курси для ремісників в Рогатині.

У всіх 6-ох школах занятих 61 учителів і учительок.

В минулому шкільному році всіх записаних учнів було 747, з чого при кінці шкільного року було 600. Найбільше було металівців (слюсарі, ковалі, відливники і т. п. разом 194), кравців 172, столярів 121, шевців 70 і т.д. Три четвертини учнів були селянські сини, решта робітники і кілька синів урядників.

Удержання цих шкіл коштувало „Рідну Школу" в тім році 50.444 зол., з чого Головна Управа дала 22.187 зол., місцеві Кружки „Р.Ш." 15.890 зол. а решту шкільні вплати і инші прибутки.

В цім шк. році 1929-30 записалося до цих фахових шкіл 700 учнів.

Українська Торговельна Школа у Львові, що має назву: „3-клясова коедукаційна школа торговельна Т-ва „Просвіта" у Львові, є на підставі умови між „Просвітою" а Головною Управою „Рідної Школи" власністю „Рідної Школи".

В цій трилітній торговельній школі записалося в цім році 168 учнів і учениць. При цій школі є ще такі курси: 1) торговельний курс абітурієнтів (матуристів), 2) річний курс торговельний, 3) вищий кооперативний курс. Разом всіх учнів має школа 282, з того 88 дівчат.

Вищий кооперативний курс фінансує Ревізійний Союз Українських Кооператив та дає своїх учителів. З цих курсів має повстати в скорому часі постійна вища кооперативна школа.

Школа старається удержатися своїми власними силами з шкільних оплат. Фінансово підтримують її кооперативні Централі. В цім році одержала ця торговельна школа одноразову допомогу в сумі 100 долярів від Українського Робітничого Союзу в Америці, що уділив на фахове шкільництво „Рідної Школи" разом 500 долярів.

Найбільшою болячкою школи це брак відповідного льокалю, власного шкільного будинку.

При Головній Управі „Рідної Школи" є окрема Комісія для фахового шкільництва в склад якої входять крім члена Головної Управи і референта фахових шкіл також представники инших українських культурно-господарських установ.

Якби хто хотів вивідатися дещо про ці школи, які приготовляють до практичного звання (фаху), то нехай напише лист просто до Управи „Р. Школи" у Львові і залучить значок на відповідь.

Не вірте в забобони!

або: Трохи плачу — трохи сміху.

Пишуть люде до ґазети, що чувати в їх селі:
Про гаразд одні, — де добре, другі про діла лихі,
Про бійки, про пiятику, про людців ворожих нам,
Або якто в чорних злиднях проживає наш Іван.
Воно й добре, бо є можність злу дорогу оминать,
Хоч й болючо свої бруди перед світом розкривать
Та инакше й неможливо; бо й лікар лиш поміч дасть.
Тому, хто покаже рану, ще й запише добру масть
От і в Сприні люде — хорі на хоробу дуже злу,
Бо ще вірять в забобони і в усяку суету.
Чи лиш в Сприні?.. Боже милий, цього зла ще повно скрізь,
Але в нас його аж надто, що хоч в ямку з встиду лізь,
Ось, послухайте! В нас баба не покаже молока,
Хоч ти згинь, а то корова перекинесь у — бика.
За кружлівку і не згадуй, — це — весь видій відбере,
Бо машина злобна штука, що корову урече!
Не їдж хліба поза домом до Йордану від Різдв,
Бо болітимуть у тебе крижі, ноги й голова.
Зодва тижні по Йордані білля в ріці не пери;
В пятницю печи не можна, а в суботу не пряди.
Главосіка — без капусти, тай про відьму памятай,
Бо як часом скочить в стайню, то тоді хоч пропадай,
Подоїть твої корови й не меш їсти молока.
(—Дарма, що в нас камінь голий, — це громадська толока!)
А вже горе чисте буде, як кіт майне попри віз...
Тоді хоч вертайсь з дороги, бо в дорозі стріне біс.
От яких дурниць без ліку мож в нас чути хоч щодень;
А в це вірить і Горпина, Гандзя, Химка, навіть Сень.
Братя, сестри, розум майте! не робіть собі й нам встид!
Покиньте раз віру в тее, у чого сміесь навіть жид.
А щож скаже Сорокатий?... Яка ганьба, який глум,
Коли взнае, що між вами обертаеєь його кум!...
Нарозумтесь, то ще в світі зазнаєте добрих хвиль,
Лиш не вірте в забобони!

Пише з Сприні кум Василь.

Отверта рана.

Від „Товариства Українських военних вдів і сиріт" одержуємо слідуюче письмо: Зпоміж усіх ран, які завдала нам визвольна війна, залишилася одна дуже болюча, не лиш незагоєна, але навіть ще неліченa рана. Є це вдови й сироти по борцях Української Галицької Армії.

До цього часу Українське Громадянство майже не займалося ними, хоч вони зі всіх жертв війни може найбільше потребували й потребують помочі. Їхні батьки й мужі не завагалися жертвувати своє життя за рідний нарід, бо вірили, що як їх не стане, то нарід заопікується тими, яких вони залишають, і не дасть загинути їхнім дітям і жінкам.

Віддаючи життя за народ, віддаючи все те, що мали найдорожче, — віддали їй також свої діти й жінки.

Нація приняла їх жертву, кроваву жертву, але рівночасно мусить і переняти обовязок зглядом вдів і сиріт по поляглих, обовязок, який сповнити мусить, бо обовязок цей наложили на народ ці, яких воля і память для нас свята.

„Товариство Українських военних вдів і сиріт" відновило свою діяльність і звертається отсим з закликом до всіх свідомих Українських Громадян, вступити в члени Товариства та складати добровільні датки на вдови й сироти по Українських Героях.

Членська вкладка виносить 50 ґрошів місячно, тож не повинен ніхто відмовитися від зложення цеї малої квоти, якою не зрівноважить жертви життя, але хоч одну сльозу зітре з очий сиріт і вдів по чеснах Укр. Гал. Армії. Є це не жертва, але сповнення обовязку, який тяжить на всіх членах Нації, свідомих людях.

Жертви й вкладки слати на адресу:

„Український фонд военних вдів і сиріт", Львів, ул. Руська ч. 3. II поверх або: „Дністер" у Львові, ул. Руська 20, вкладкова книжка фонду военних вдів і сиріт.

Від Редакції: Мусимо загоїти ту ятріючу рану. Мусимо помогти сиротам і вдовам по українських воїнах, тож кождий свідомий українець повинен сам зложити для них лепту і других до цего доброго діла наклонити. Вони не жалували пролити свою кров за нас, не жалуймож малого датку для їх осирочених родин.

—o—

Всюди вільно співати наш український гимн „Ще не вмерла Україна".

Суд у Белзі засудив був о. М. Ріпецького на 25 зол. кари за те, що коли поліціянт хотів заборонити співання гимну по концерті в честь Т. Шевченка, о. Ріпецький сказав: „Можете зробити донесення" і гимн доспівали до кінця. По відклику до апеляційного трибуналу у Львові, трибунал звільнив о. Ріпецького від кари, і признав, що поліціянт не мав права переривати або забороняти гимну і повинен при тім заховуватись поважно, з пошаною. Цей вирок апеляційного Трибуналу дуже важний, бо й по инших селах і містах присутні поліції нераз переривають гимн і забороняють співати. Отже гимн „Ще не вмерла Україна" можна співати по кождім такім концерті і при кождій поважній нагоді і не треба навіть зазначувати цеї точки в програмі. Ніхто не сміє цего співу забороняти ані переривати. Деякі вшехпольські ґазети пишуть, що того гимну, не вільно співати, бо він був десь сконфіскований в якімсь співанику. Та ми знаємо, що у всіх українських співаниках є пісня „Ще не вмерла" і в нашім календарі була і ніхто її не конфіскував, бо і нема на те причини. Колиж гимн є по цензурованих книжках, то і вільно його оспівати.

Залеглі податки розложили на рати.

Крайна нужда і брак грошей у селян приневолили міністерство скарбу розложити залеглі за минулий 1929-тий рік податки: грунтовий, доходовий і маєтковий на ратальні сплати протягом 1930 і 1931 року. Ці рати будуть такі:

1) Рільникам, що в дні 1. січня 1930 залягають з податками, на загальну суму понад 100 зол, — розложиться сплату тих залеглостий на чотири рати, що мають бути заплачені: в березні 1930 (перша рата), в червні 1930 (друга рата), в вересні (третя рата) і в січні 1931 (четверта рата). Від тих залеглостий будеться побирати відсоток в висоті 1 процент (1 зол. від 100) місячно, почінаючи від законних термінів платности.

2) Рільникам, у котрих залеглости за 1929 рік є менчі, як 100 зол, розложиться сплату на дві рати, платні в вересні 1930 (перша) і в січні 1931 р. (друга рата). Ці рільники будуть платити за проволоку пів процент (напр. 25 сот. від 50 зол)місячно—теж від законних термінів платности почінаючи.

3) Однак із цих полекш можуть користати лише ті рільники, що в приписаному часі заплатять всі три податки (грунтовий, маєтковий і доходовий) за 1930. рік.

4) Незаплачена в приписаному речинці рата буде стягнена примусово враз з коштами екзекуції, при чому такий неточний податник втратить знижку проценту проволоки, про який згадано вище, і буде платити звичайну кару за проволоку — отже 2 процент місячно — коли хтось має залеглість понад 100 зол) — і один процент місячно, коли податник залягає з квотою до 100 зол)

5) Передбачений законом з 31. VII. 1924 (Дн. зак. ч. 73. поз. 21) 14-дневний речінець полекші не буде відноситися до рат.

Усі ці — зрештою не дуже надзвичайні полекші — є загальні, законні, отже за них не треба вносити жадних просьб. Податкові уряди самі зроблять викази рільників, що можуть користуватися вище згаданими полекшами. Рільників, у котрих грунтовий податок беруть громадські уряди, впишеться на викази залягаючих податників лише з залеглим податком маєтковим і доходовим, і відповідно до суми тих двох податків зачислиться їх або до групи понад 100 зл, або групи нижче 100 зол.

До складу і прикладу.

ПРОПАВ ЛЕСЬ СОЙКА!

Дістаю я лист і дивлюсь, то пише Лесь Сойка... Ага, це той, що так любить жити із легонька!

Ще, як в кадрі, там на Веньграх, ми разом служили, там потому розійшлися тай з очей згубили.

То чоловік легкодушний, це я памятаю, не думавши, лихо зробить, потім нарікає.

Цікаво то, що він пише... „Дорогий Іване! Ми давненько не виділись, любий мій моспане. Я тепер господарюю, але не найкраще, має бути чимраз лекше, а то чимраз важче. Чую, друже, що в газету ти всяке пускаєш, неодному порадити в біді добре знаєш. Тож благаю тебе, брате, порадь і мені що, бо на пси вже зовсім сходжу, пропаду за ніщо. Задовжився я, небоже, позичок набрався, хліб продати тай віддати, я так сподівався. Але ба теперки жито, знаєш, ні почому, а ті іде егзекутор, а там несе Шльому. Бо я, знаєш, часом, грішний, випив там чарчину тай закурив — тай зібралось в Шльоми на сотчину. А з місточка забігає жидок за дурницю, що я йому лишив вексель, взяв донці спідницю. Та коби лише спідницю, а то й якісь мешти тай панчохи й инші лашки, задовживсь до решти! Може знаєш на мій клопіт хоч маленьку раду, порадь мені, Сорокатий, порадь, бо пропаду".

А я йому відписую: „Вибачай, кумпане! Бачу, що ти не покинув натуру погану! Так, як в війську пропивав ти й циндрив усю плату, так теперки, бачу, в Шльоми пропиваєш хату. Ба! Ти мештики боргуєш і лашки й пончохи, а я гадав що розуму є в тебе хоч трохи. Ти вже вчишся, пане брате, векслики писати, ні, небоже, я тебе вже і не хочу знати. Таж хотяйби за те жито і сотки платили, то всі булиб жебраками, якби так робили! Тут недбальство й марнотравство винно, а не жито, тай ще винно це, що змалку тебе мало бито. Якби били тай навчили, кождий гріш щадити, ти довгів не мавби нині й не мусів бідити. Раджу тільки добрим людям, а тобі не можу, бийся хіба в груди й надійсь ще на ласку Божу. Як Бог тобі ум просвітить, перестанеш пити, мещ ощадно газдувати, то ще зможеш жити. А як нарочно в болото будеш лізти далі, то нічого не поможуть твої пізні жалі. Будеш тільки другим людям за пострах служити, щоби другі вже не сміли так, як ти, робити. Така буде з тебе користь, поміркуйже брате, хоч бє тебе, та жалує —

Іван Сорокатий

—o—

Чому в Англії добре житься.

Анґлійський міністр почти виїхав перед кількома тижднями до малого місточка. Принагідно зайшов на почту, аби купити собі почтові значки. Там зауважив, як одна молода урядничка була дуже неспокійна. Він зацікавився тим і спитав її про причину.

— Бо надійшла пильна телеґрама, а я не маю її ким доручити до дому, бо сторож вже поніс одну телеґраму".

На це міністр заявив, що сам віднесе. Панночка змірила його від голови до стіп, бо не знала, що це міністер, але узнала його за такого, що можна повірити і передала йому телеґраму. А за прислугу заплатила йому 3 пенси (то є кільканайцять ґрошів). Міністр взяв гроші і телеґраму та заніс її там, де було треба.

Аж потім довідалася урядничка, що то був міністер, і щиро сміялася.

Таке сталося в Анґлії. А чи в нас булоби це можливе?

Тож не диво, що в Анґлії всім добре ведеться, бо один другому старається у всім допомогти.

—o—

Вже й полякам надоїла примусова асекурація

На засіданню сойму 31. січня ухвалено величезною більшістю голосів переконтролювати господарку Польського Закладу Взаемних Убезпечень, що переводить примусову асекурацію від вогню. Контролі домагалися крім українських послів і польські посли. Обчислепо, що це асекураційне товариство побрало в 1927 році 34 міліони примусових вкладок, а вже в 1929 році **75 міліонів золотих, отже вдвоє більше!** На своїх урядників видало це товариство в 1927 році 9 міліонів зол., а в 1929 році 17 — отже теж майже вдвоє більше!

Окрім контролі зажадали посли ще й зниження асекураційних вкладок до половини. Побачимо, як воно буде. Досі ця асекурація є важким тягарем для нашого селянина-господаря.

—o—

НЕСОВІСНІСТЬ

В одному з останніх чисел перемиської ґазети „Український Голос" вичитали ми широке оголошення якоїсь польської фірми, що заохочує наших селян їхати на парцеляцію до Познаня. Дивно нам, як ця ґазета могла містити таке оголошення, коли є загально відоме, що наші селяне не повинні ні за що туди їхати, бо вже деякі, як це ми знаємо, на тім ґрубо попеклися. Треба знати, що в Познанщині парцелюють звичайно гірші піскові землі по досить дорогій ціні і що місцеве польське і німецьке населення ставиться до наших переселенців ворожо. Тай поминувши це, наші люде змарнувалисьби й пропалиби на такій чужині.

Згадана фірма присилала свої оголошення і до нас, щоби ми їх помістили, та ми навіть за гроші не помістимо такого і не радимо нашим людям туди їхати.

Політична розправа проти селян з Вербіжа.

Перед львівським судом присяглих скінчилася 25 січня розправа проти кількох молодих селян з Вербіжа, сокальського повіту.

Володимир Покидко (гімназіяльний учень) і Гриць Шимків були обжалувані, що зорганізували у Вербіжі „УВО" (тайну Укр. Військову Організацію) до якої вербував членів Михайло Покидко.

Організація хотіла викликати в Галичині українське збройне повстання і створити українську державу домашньою війною, бунтом і відірванням Східної Галичини від Польщі.

Члени УВО у Вербіжі, мали збільшувати свою організацію, купувати за заощаджені гроші зброю і ждати хвилини, коли „задзвонять дзвони, або затрублять труби", як сиґнали до повстання проти Польщі. Окрім того акт обвинувачення закидав Гілярієви Покидкови і Грицеви Шимкови, що вони 15 липня 1929 р. застрілили Филипа Гриціва селянина з Вербіжа. Гриць Шимків дав наказ Гілярієви, Покидкови і дав йому револьвер, а Гілярій Покидко застрілив у ночі сплячого Филипа Грицева, тому, що він перешкоджав організації в роботі.

Гілярій Покидко признався в суді сам, що він убив Филипа Грицева не ізза політики тільки зі заздрости, бо Филип любив його дівчину Настю і що через ту Настю між ним і Филипом прийшло на забаві до суперечки.

Суд при-сяглих приняв тільки провини проти параграфів нарушення публичного спокою і приналежність до тайних організацій. Г.Покидка засуджено на 7 літ вязниці, Володимира Покидка на 1 рік вязниці, инших по 8 місяців вязниці, а Гриця Шимкова, який намовляв Гілярія до вбивства, засуджено на 3 роки вязниці. Двох звільнили від вини і кари.

Ілля Тижай. 2)

Історія села Альфредівки.

Коли вже наше село розрослося в більшу осаду і мало свою назву, мешканці дальше робили паньщину, а життя їх було правдиво невільниче; вони вже не думали, щоб вони, або їх діти колись жили на волі, зносили найбільші терпіння, падали від тяжкої праці і голоду. Так було за Польщі до 1772 року, коли то Польщу поділили між собою Росія, Німеччина і Австрія. Так було і за Австрії до 1848 року. Аж нагло над кріпаками заблисло сонце волі в році 1848, дня 16-го травня (мая). Тоді здивованим мужикам пояснив якийсь пан (певно цісарський урядник), що панщина вже скінчилася, що панови не належиться вже відробляти, що ґрунти, на котрих вони замешкують від діда-прадіда, перейшли на їх власність, що це все зробив австрійський цісар, добрий пан, не такий, як цей економ. Тоді селяни тому панови зі сльозами дякували за ту добру новину. А коли ще раз потім у село вказався цей ненависний дозорець і став виганяти людей на панщину, а ще котрогось вдарив, тоді селяне збіглися, стягнули його з коня і так йому всипали, що цей ледви зміг заволічись на фільварк і більше вже не заглядав у село.

За якийсь час знова заїхав у село той урядник, став розпитувати, чи економ гонить ще людей примусово до праці, і казав їм, щоб не слухали економа і прогнали його геть із села, бо вже у цілім краю знесена паньщина і вже не буде її більше ніколи.

Селяни знову дякували доброму панови і цілували його по руках і ногах.

Нарешті за порадою одного старого діда, постановили поставити памятку, що вже скінчилась їхня неволя і ярмо, а заразом памятку для внуків і правнуків, щоб це памятали, і щоб не дали запанувати над собою такій неволі, бо це найбільша ганьба і сором. Цею памяткою буде камяний хрест. На другий день вирушила валка скриплючих возів до поблизької околиці на гору, де вилупано кілька плит каміння, положили на вози і привезли у село на площу, на котрій мав стати хрест.

На другий день поїхав старий дід до поблизького місточка Глинян, по каміняра, щоб зробив хрест. Каміняр обтісував камінь, а люде зі села терли камінь об камінь і так вигладжували хрест. З кінцем тижня хрест був уже готовий, ще й з гарним написом, котрого на жаль не вмів ніхто зі села прочитати, хіба один бувалець, що був при війську, де навчився читати і писати від людей, а трохи сам від себе. Цей прочитав селянам напись, а каміняр пояснив значіння слів, на яку то ціль поставлено фіґуру (хрест), бо деякі думали, що то тільки хрест для молитви. В найближчу неділю посвятив старенький отець парох той хрест.

З цілого села громадяни зібрались, молоді і старі, а священик, який за панщини терпів пониження разом зі селянами, в горячих словах говорив про терпіння народу. „Як терпів Ісус Христос і нарешті воскрес у славі, так нарід воскрес до кращого життя" і закінчив словами: „Най цей Христовий прапор стане для вас на дальше прибіжищем і потіхою у всякім терпінню. Най буде дороговказом в життю вашім, ваших дітий, внуків і правнуків. Най усім пригадує, що неволя то страшна річ і що перед нею треба всіми силами боронитися!" Серед зібраних дався чути голосний плач, плач щирий, рясні сльози, мов маевий дощ, котрий зрошує ниву-душу по довгім зимовім сні.

Минали літа за літами. Давні мужики-кріпаки були вже своїми господарями, але щож з того, не дуже їм краще поводилося, хіба, що вже нагай панський над ними не свистав. Широкі ниви, риті сохою, засіяні зерном, а волочені деревяними боронами, не родили збіжжа, як тепер, але часто вже місяць по зоранню і засіянню не було можна розпізнати, чи то засіяно збіжжа, чи то обліг, бо нива заростала хоптою ріжного роди. Тяглись метрами широко і довго ожинники. Як би прийшлося перейти через таку ниву, то упавби на місці, бо заплентавсяб мов у сильки. Коли прийшло перед жнивами, як подивитись було на ниву, то колос — як то кажуть — один другого кликав. Один тут, другий на пів метра, або більше від нього, а найбільше збіжжя і жито сягало по коліна. Тож коли прийшли жнива, то замісць жати або косити косами, люде клякали як до молитви і рвали колосок по колоску, мов лен або коноплі.

(Дальше буде.)

РОЗУМНЕ ПРАВО.

В американській державі Арізона вийшло право, яке наказує, що кожда дівчина, котра виходить замуж, мусить уміти добре варити, шити, прати, прасувати і взагалі усі роботи господині. Кожда дівчина мусить перед шлюбом виказатися свідоцтвом господарських шкіл, що вона це все вміє. Інакше не дістане шлюбу. Гадаємо, що у нас ще може більше придалосяби таке право.

—о—

Випадок в цирку.

Недавно заїхав до Лодзі (в середній Польщі) цирк, в якому між иншим показувано кілька львів. Дозорець від тих звірів вчив їх ріжних штучок, помагаючи собі при науці дуже часто батогом. Льви терпіли і слухали довгий час. Аж оноді старий лев розлючений побоями, скочив на дозорця, який однак щасливо втік. Розлючений лев кинувся на своїх двох менчих львів побратимів і обох їх повбивав. Шкода виносить коло 20 тисяч золотих, бо лев дуже дорогий.

— —

ТОРБИНКА СМІХУ

В цукорні.

Входить ґазда до цукорні, став і розглядаєсь:

— „А що маєте на продаж“? По хвилині питаєсь.

— „Дурнів маю!“ панок каже. І зареготався. —

„Ви не знали цего „батьку?“

А ґазда озвався:

„Га, коли так то вам нині добрий торг удався, з усіх дурнів, бачу, пане, ти один зістався!“

До навчився?

— „Де ти плавати навчився?“ Пан спитав Івана.

— „Та таки в воді навчився, в воді прошу пана!“

С. Калинець.

ПОДЯКА

Почуваюся до обовязку зложити дент. Вп. П. Я. Нассови, Львів вул. Сикстуцька 17 щиру подяку за лікування і пльомбовання зубів. Дарія Кеньдзьорська. 545

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО, хто любується співом і музикою. Краєве Товариство гр.-кат. Дяків в Заболотові отвирає з днем 1 марта 1930 музично-дяківську школу получену з наукою хороводства і штукою диріґування.

При школі бурса. Оплата за бурсу з цілим утриманнєм і наукою по 70 зл. місячно, або після умови з гори готівкою. Зголошуватися до Краєвого Товариства гр.-кат. Дяків в Заболотові на руки дяка Мих. Волошакевича. 544

ПАРОХІЯ Княже пошукує дяка безженного icп. Інформації в Уряді парох. почта: Залуче—Снятин. 543

МИХАЙЛО Лавровський ур. в Дольжици в р. 1898 уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. в Самборі. 541

ХТО би знав про Дмитра Яцейка село Раковаңці пов. Сокаль. Прошу повідомити Івасин Стефан, Демянів Бурштин. 524

В „НАРОДНІЙ СПРАВІ“ МОЖНА НАБУТИ

за попереднім надісланням грошей такі театральні штуки:

	зол.
Я. Водяний: Право сваволі, драма на 4 дії з революційного життя в Росії	1·50
Холодний Яр, історична драма на 4 дії з часів визвольних змагань на Україні в 1921 р.	2·—
Тимко Капраль, мельодрама на 5 дій з партитурою.	5·—
Михайло Кирик: Де горівка буває, там добра немає, народня штука в 3-ох діях	1·50
Яків Косовський: Заклятий яр, драма на 4 тії, в 5 відслонах	1·50
Т. Е. Красиславич: Блудні вогники штука з коопп. життя в 5-ох діях	1·50
М. Л. Кропивницький: Вій фантастична комедія на 5 дій з апотеозом і партитурою	12·—
В. Мартиневич: Трьох до вибору, комедія на 3 дії	2·—
Дмитро Николишин: Самсон	2·50
Марія Пеленська: Св. Николай, сценічна картина	0·50
Евген Рудий: Більш засоромився, як налюбився, комедія на 2 дії	1·—
М. Старицький: Маруся Богуславка, історична драма на 4 дії з прольоґом і партитурою	6·—
I Тобилевич: Паливода, комедія зі співами і танцями на 4 дії	1·50
Фердинанд Томек: Русалка Бжілка, драма в трьох діях (діточе)	0·60
Осип Турянський: Риби, комедія на 4 дії	4·20
П. Франко: Борислав сміється, драма на 4дії після повісті І. Франка	2·—
Захар Беркут, історична драма на 4 дії	2·—
А. Ф. Шатковский: Кума Марта, песа на 5 дій	2·—
П. Франко: Заздрість, комедія на 2 дії	0·80
Марко Спотикайло, комедія на 4 дії	2·—
Й. Ярославич: Чортеня, комедія в 3 діях для сільських аматорських гуртків	1·50

На порто одної книжки треба дати 25 сот.

Хто дістає 120 золотих запомоги?

1) **Запомогу 120 золотих** одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменше 2-річна — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Посвідку про загибіль треба вислати найдалі до 5 днів по випадку.

4) Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

5) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

6) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна, бо часом і день перерви може стати на перешкоді признанню допомоги.

ГРОМАДА Юнашків наміряє будувати деревляну церкву. Потрібний будівничий-підприємець. Ласкаві зголошення проситься слати до кінця лютого 1930 на адресу: Гр.-кат. Уряд парох. Юнашків п. Бурштин. 523

ПРОДАМ 160 морґів поля, в тім 6 морґів ліса, 6 сіножаги, 3 мешкальні доми, 4 стодолі, 3 стайні, криниця на подвірю, інвентар живий і мертвий. Ціна зол. 250.000. Йосиф Шевчик — Онишківці, почта Верба на Волині. 547

ПРОДАМ гарну реальність коло Львова в місцевости климатичній складаючуся з дому мурованого, стайні, стодоли, возівні, студні, около 12 морґів поля, городу і 2 морґів ліса в однім кавалку, доїзд власний з подвіря. Будинки майже нові. На бажання інвентар живий і мертвий. Надається для молочної, ячної, огородничої, садівничої, пасічничої і т. п. підміської господарки. Відповідне також на заклад кліматичний, шкілку і тд. Добра нагода і льоката для поступових рільників або повертаючих з загранці до краю. Зголошення прошу слати: „Skrytka pocztowa 16. Brzuchowice koło Lwowa“. 533

ТИМКО Дутчак ур. 1902 р. Тумир уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. Станіславів. 531

ТУРБАЧ Михайло ур. 1896 Вороблячин, п. Немирів уневажнює згублену військову книжочку видану через П.К.У. Рава Руська. 530

ПАРЦЕЛЮЄТЬСЯ маєток Ржищів на Волині при границі Галичини. Ділянки від 4 до 35 гектарів, орна земля по 330, сіножать по 125 дол. за гектар. Звертатися до власнички п. Александрової, Стоянів напроти народньої щколи. 528

ЧИТАЙТЕ ВСІ і замовляйте веселу книжку Сильвестра Калинця „СМІХ І ПРАВДА“ яке вже вийшла з друку. Ця книжка розвеселить Вас щиро всіх, бо написана в гумором про життя жидів, циганів, мужиків, панів і т. д.

ЗАМОВЛЯЙТЕ, А БУДЕТИСЬ ДЕНЬ І НІЧ. Ціна 4 золотих. Адресувати: Сильвестер Калинець, Львів-Яловець 6. (Lwów, Jałowiec 6.) 540

650 м³ першоклясного матеріялового і будівельного дерева, смерека і ялиця, в округлому стані, з доставою стація Болехів, по 33 зл. за 1 кубічний метер має на продаж Спілка Українських Аґрономів, Львів, Собєского 28, тел. 37-58. 539

ЙОСИФ Змійовський син Івана і Зофії ур. 1796 в Підгірцях пов. Золочів уневажнює згублену книжочку видану через П.К.У. Золочів.

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

В друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Графічного“ Львів Ринок 9 - Телефон 14

Видавець: ІВАН ТИКТОР